

Full diocesà

19 de juliol del 2026

p5 —Curset d'estiu: Església creient i creïble en missió

p6 i p7 —Es compleixen cent anys de la Cristiada

Castel Gandolfo, el refugi d'estiu dels papes

Quan arriba la calor de l'estiu romà, és habitual que la mirada s'adrexi cap a Castel Gandolfo, la històrica residència d'estiu dels papes. Aquesta petita població, situada a uns 25 quilòmetres al sud-est de Roma, als turons Albans i amb una privilegiada panoràmica sobre el llac d'Albano, ofereix un clima més fresc que la capital italiana. Des de fa gairebé quatre-cents anys, aquest indret s'ha convertit en un espai de descans, pregària i treball per als successors de Pere. L'origen de la residència pontifícia es remunta al segle XVII. L'any 1626 el papa Urbà VIII va decidir convertir l'antic castell de la família Gandolfi en residència pontifícia, iniciant una tradició que es mantindria pràcticament ininterrompuda fins als nostres dies. Amb el temps, el conjunt es va ampliar amb els magnífics jardins, les vil·les pontifícies i una extensa finca agrícola que avui constitueixen un dels espais més singulars del patrimoni de la Santa Seu. Castel Gandolfo no ha estat solament un lloc de descans. Molts papes hi han continuat exercint el seu ministeri, preparant documents, rebent visites oficials o celebrant

trobades de treball, però en un ambient més serè i propici a la reflexió. Sant Joan Pau II hi passava llargues temporades estivals, Benet XVI hi trobà un espai privilegiat per a l'estudi i la pregària i fins i tot hi va residir després de la seva renúncia fins al retorn al Vaticà. El papa Francesc, en canvi, va preferir de romandre a la Casa Santa Marta i convertí el Palau Apostòlic en museu obert a pelegrins i visitants.

Enguany, Lleó XIV ha volgut recuperar aquesta antiga tradició. Del 5 al 27 de juliol passarà unes setmanes de descans al Palau Apostòlic de Castel Gandolfo, sense deixar, però, l'exercici del seu ministeri. Durant aquest període queden suspeses les audiències generals i les audiències privades, que es reprendran a començaments d'agost. Durant la seva estada, el Sant Pare combinarà el descans amb la pregària, la lectura i algunes activitats esportives, a més de presidir l'àngelus dominical a la plaça de la Llibertat i oficiar diverses celebracions litúrgiques amb els fidels de la zona.

«Quan el sembrat hagué crescut i s'espigà, aparegué també el jull»

Diumenge XVI durant l'any / Cicle A

Lectura del llibre de la Saviesa

Fora de vós, que vetlleu sobre tothom, no hi ha cap déu a qui hàgiu de convèncer que la vostra sentència és justa. La vostra força és font de justícia, i el mateix domini que teniu sobre tothom fa que tracteu amb tota consideració. Demostreu només la vostra força si algú no creu que ho podeu tot, o bé quan humilieu aquells que, sabent que sou fort, es mostren arrogants. Vós, que disposeu de la força, sou moderat en les sentències i ens governeu amb tota consideració: el poder, si volguéssiu, sempre el teniu a mà. Obrant així, heu ensenyat al vostre poble que els justos han de ser humans amb tothom, i heu omplert d'esperança els vostres fills, en veure que doneu l'ocasió de penedir-se dels pecats. (12,13.16-19)

Salm responsorial

Senyor, vós sou indulgent i bo.
[85]

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, és l'Esperit mateix el qui, per ajudar la nostra feblesa, intercedeix amb gemecs que no es poden expressar. Perquè nosaltres no sabem què hem de demanar per pregar com cal, però és ell, l'Esperit, qui es posa en lloc nostre. I ni que els seus gemecs no es puguin expressar, el qui penetra l'interior dels cors sap prou bé quin és el deler de l'Esperit; ell intercedeix a favor del poble sant tal com Déu ho vol. (8,26-27)

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquells temps, Jesús proposà a la gent aquesta altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un home que havia sembrat bona llavor al seu camp, però a la nit, mentre tothom dormia, vingué el seu enemic, sembrà jull enmig del blat i se'n anà. Quan el sembrat hagué crescut i s'espigà, aparegué també el jull. Els mossos anaren a trobar l'amo i li digueren: "No era bona, la llavor que vau sembrar al vostre camp? Com és, doncs, que hi ha jull?" Ell els respongué: "Això ho ha fet algú que em vol mal." Els mossos li digueren: "Voleu que anem a collir-lo?" Ell els diu: "No ho feu pas: si collíeu el jull, potser arrencaríeu també el blat. Deixeu que creixin junts fins a l'hora de la sega i llavors diré als se-

gadors: 'colliu primer el jull i feu-ne feixos per cremar-lo; després colliu el blat i porteu-lo al meu graner'."»

[Els proposà encara una altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un gra de mostassa que un home ha sembrat en el seu camp: és la més petita de totes les llavors, però, a mesura que creix, es fa més gran que totes les hortalisses i arriba a ser com un arbre, tant, que els ocells hi van per ajocar-se a les seves branques.» [...]]
(13,24-43)

«Voleu que anem a collir-lo? Ell els diu: No ho feu pas: si collíeu el jull, potser arrencaríeu també el blat. Deixeu que creixin junts fins a l'hora de la sega»

«El just ha de ser humà»

Andrey Castrillón, prev.

Si mirem la realitat que ens envolta, i fins i tot si ens mirem a nosaltres mateixos, descobrim una barreja constant de bé i de mal. Davant aquesta realitat, fàcilment neix el desig de voler-ho resoldre tot de seguida i separar els bons dels dolents segons uns criteris que sovint resulten massa limitats. És d'això que parla Jesús en l'evangeli d'aquest diumenge amb la paràbola del blat i el jull creixent en un mateix camp.

La primera lectura ofereix la clau per a comprendre aquesta paràbola. El llibre de la Saviesa revela que la força de Déu es manifesta en la seva manera d'esperar. Res no l'amenaça ni el fa actuar amb precipitació. Per això concedeix temps a la conversió i acompanya pacientment el creixement de cadascú. És aquesta mateixa confiança la que guia l'amo del camp, que prefereix esperar fins al moment de la sega. Nosaltres ens podem deixar portar per la pressa o la temptació de classificar la gent, d'etiquetar els altres segons els seus errors o d'emetre sentències definitives. L'Evangeli ens educa a una mirada més humil, capaç de deixar espai perquè la gràcia actui. Cadascú té sempre la possibilitat de deixar que Déu treballi silenciosament en allò que nosaltres no arribem a veure.

Quan exercim la paciència en una conversa difícil, quan donem una nova oportunitat o perseverem sense perdre l'esperança davant les pròpies febleses, entrem en la manera d'obrar de Déu. També nosaltres aprenem a mirar les persones com ell les mira: des de la possibilitat del bé que encara pot créixer. El seu temps és sempre un temps de gràcia, i la seva justícia arriba quan cada història ha pogut donar tot el seu fruit.

La imatge

L'enemic que sembla jull enmig del blat és dibuixat com el diable. Per això al món coexisteixen el bé i el mal. D'allò que és bo n'estem contents, i cal agrair-ho. El mal, que ve del diable, ens causa enuig i voldríem eliminar-lo.

La reacció dels treballadors contrasta amb la paciència de l'amo, d'esperar el temps de la sega; només aleshores el jull anirà al foc i el blat al graner.

La paràbola del jull (1622). Domenico Fetti

Agenda

Lit. hores: Setmana IV

20 dilluns

Sant Elies, profeta
Santa Margarida, vg. i mr.
Sant Apol·linar, bisbe i mr.
Mi 6,1-4.6-8 / Salm 49 / Mt 12,38-42

21 dimarts

—Sant Daniel, profeta
—Sant Llorenç de Brindisi, caputxí i dr.
Mi 7,14-15.18-20 / Salm 84 /
Mt 12,46-50

22 dimecres

—Santa Maria Magdalena, penitent
Ct 3,1-4 o bé 2C 5,14-17 / Salm 62 /
Jo 20,1-2.11-18

23 dijous

—Santa Brígida de Suècia
—Sts. Maria, Gràcia i Bernat d'Alcira, mrs.
Ga 2,19-20 / Salm 33 / Jo 15,1-8

24 divendres

—Santa Cristina, vg. i mr.
Jr 3,14-17 / Jr 31 / Mt 13,18-23

25 sant Jaume, apòstol

Ac 4,33;5,12.27-33;12,1b.2 o bé Ac
11,19-21;12,1-2.24 / Salm 66 /
2C 4,7-15 / Mt 20,20-28

26 diumenge XVII durant l'any / Cicle A

—Sant Joaquim i Santa Anna, pares
de la Benaurada Verge Maria
Jornada Mundial dels avis i de les
persones grans
1R 3,5.7-12 / Salm 118 / Rm 8,28-30 /
Mt 13,44-52

La digitalització dels goigs a l'ABEV: un projecte de salvaguarda patrimonial

Enric Gibaja Gibernau

Un goig és un full d'una composició poètica i musical de caràcter popular destinada a lloar la Mare de Déu, Jesucrist o els sants. Són peces molt arrelades en la tradició religiosa catalana que es canten de forma col·lectiva durant actes com festes majors, aplecs o processons.

Els goigs tenen una estructura definida. Consten de quatre parts: la tornada, les cobles o estrofes, els versos de combinació i les peticions finals. La tornada es compon dels primers dos o quatre versos del poema i ja defineix el tema o la demanda de protecció a la divinitat o sant. Aquests versos es canten al principi i es repeteixen al final de cada estrofa. Les cobles o estrofes formen el cos del poema, nor-

malment de sis o vuit versos que narren la vida, miracles, virtuts o fets històrics de l'advocació.

L'últim vers de cada cobla rima amb el primer vers de la tornada per tal de poder fer la transició musical de manera natural. Són els anomenats «versos de combinació». Per a acabar el goig hi ha les peticions finals, formades per les últimes estrofes que canvien la narració per una pregària directa en què el poble demana salut, protecció o favors espirituals.

Digitalització

A l'Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic es conserva una col·lecció d'uns 25.000 goigs, una de les més importants del país. Els exemplars són, majoritàriament, dels segles XVII i XVIII, per bé que se n'han documentat d'anteriors que es remunten a l'edat mitjana. La col·lecció prové, principalment, de les parròquies, santuaris i confraries de diversos bisbats, però també de donacions de particulars i col·leccionistes, fet que ha permès reunir exemplars d'arreu de Catalunya i de la resta de territoris de parla catalana.

Per tal de protegir aquest llegat, l'ABEV duu a terme un procés de catalogació i digitalització dels goigs passant-los de paper a un entorn digital segur aplicant-hi criteris informàtics a fi d'introduir-hi la informació que el goig proporciona a una base de dades que recull el més rellevant del seu contingut: la verge o el sant a qui va dirigit, el favor o protecció que demana, l'autor, l'any d'escriptura i d'impressió i la parròquia o localitat d'on prové. De fet, s'hi inclou qualsevol dada d'interès, ja que no sempre el goig conté tota la informació esmentada. El goig també s'escaneja i se li dona un número de registre, dos passos clau per a poder mantenir l'ordre en l'arxiu. D'aquesta manera, es transformen un munt de documents inaccessibles en un arxiu consultable per a historiadors, filòlegs, musicòlegs i devots.

La catalogació i digitalització dels goigs, d'origen català i d'altres llocs, garanteix la conservació física d'un patrimoni documental de gran valor històric, religiós i cultural, facilita l'accés a la investigació, mantenint viva una de les manifestacions més singulars de la nostra tradició popular i assegurant el testimoniatge de la nostra història i la nostra llengua per a les futures generacions.

El 39è Curset d'Estiu reflexionarà sobre una Església «creient i creïble en missió»

21, 22 i 23 de juliol al Seminari de Vic

El Seminari de Vic acollirà els dies 21, 22 i 23 de juliol la 39a edició del Curset d'Estiu, una proposta formativa ja consolidada després de gairebé quatre dècades que, un any més, vol oferir eines de reflexió pastoral en sintonia amb els grans reptes de l'Església. Amb el lema «Església creient i creïble en missió», el curset es desenvoluparà durant els matins, de les deu fins a l'hora de dinar, i reunirà tres ponents de referència per tal d'aprofundir en alguns dels eixos prioritaris de la vida eclesial actual.

En la presentació del programa, el bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova, explica que aquesta edició vol mantenir la fidelitat a l'esperit que ha caracteritzat aquests curssets des dels seus inicis: estar atents als esdeveniments eclesials i a les necessitats pastorals de la diòcesi. Per aquest motiu, les tres jornades abordaran qüestions fonamentals per a la missió evangelitzadora de l'Església.

La primera jornada, el dimarts dia 21 de juliol, estarà dedicada a la sinodalitat i anirà a càrrec del bisbe de Solsona, Mons. Francesc Conesa Ferrer, que va participar en les dues assemblees del Sínode dels Bisbes i és el referent de la Conferència Episcopal Espanyola en aquest procés. La seva intervenció tractarà sobre el significat i les implicacions d'una Església que camina unida i discerneix comunitàriament.

El dimecres dia 22, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat i responsable del Servei de Migracions de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Xabier Gómez García, parlarà sobre les «comunitats acollidores i missioneres», una qüestió especialment actual davant la creixent presència de cristians procedents d'altres cultures. La ponència convidarà a reflexionar sobre l'acolliment, l'intercanvi de dons i la dimensió missionera de les comunitats cristianes.

Finalment, el dijous dia 23, Mn. Jesús Úbeda Moreno, vicari episcopal per a l'Evangelització i la Transmissió de la Fe del bisbat de Getafe i responsable de l'Àrea de Primer Anunci de la Conferència Episcopal Espanyola, centrarà la seva intervenció en el primer anunci o *kerygma*, recordant la importància que aquest tingui un lloc central tant en l'inici com en el creixement de la vida cristiana. La tercera jornada conclourà amb la celebració de la Santa Missa, presidida pel bisbe Romà, a l'església del Seminari.

Com és habitual, els participants podran compartir també el dinar al Seminari, propiciant així un espai de convivència i intercanvi. Les inscripcions es poden formalitzar a través del correu registre@bisbatvic.org o bé trucant al 93 883 26 55.

Cent anys de la Cristiada: quan la fe va resistir la persecució

Un centenari per fer memòria

Aquest any 2026 es compleixen cent anys de l'inici de la Cristiada o Guerra Cristera (1926-1929), un dels episodis més dramàtics de la història contemporània de l'Església. Durant tres anys, Mèxic va viure una autèntica guerra civil, provocada, en bona mesura, per les greus restriccions imposades a la llibertat religiosa. El conflicte va causar prop de 250.000 víctimes entre militars, combatents i població civil, i obligà centenars de milers de persones a abandonar casa seva.

Un segle després, l'Església recorda aquells esdeveniments, no per exaltar la violència ni per reobrir ferides, sinó per honorar el testimoni dels nombrosos màrtirs que van preferir perdre la llibertat o la vida abans que renegar de la seva fe. És també una oportunitat per a reflexionar sobre un dret que continua essent vulnerat en molts llocs del món: la llibertat religiosa.

La Revolució Mexicana i el projecte d'un Estat laic

Les arrels de la Cristiada cal cercar-les en els anys posteriors a la Revolució Mexicana. Els governs revolucionaris aspiraven a construir un nou Estat fort, centralitzat i profundament laic, reduint al mínim la influència que l'Església catòlica havia tingut durant segles en la societat mexicana.

La Constitució de 1917 incorporà diversos articles que limitaven severament la vida eclesial. L'ensenyament havia de ser exclusivament laic; els ordes religiosos quedaven prohibits; l'Església no podia posseir béns immobles; els sacerdots perdien bona part dels seus drets civils i polítics, i les autoritats podien limitar el nombre de preveres autoritzats a exercir en cada estat. El culte públic fora dels temples també quedava prohibit.

Durant gairebé una dècada aquestes disposicions s'aplicaren amb desigual intensitat. Però la situació canvià ra-

dicalment amb l'arribada a la presidència de Plutarco Elías Calles, decidit a aplicar la legislació anticlerical amb tot el rigor.

La Llei Calles: el detonant

El juny de 1926, Calles promulgà una reforma del Codi Penal que passà a la història com la Llei Calles. Aquesta llei establia penes de presó i multes per als sacerdots que infringissin les restriccions constitucionals, permetia als governs estatals reduir encara més el nombre de preveres i sotmetia tota activitat religiosa a un estricte control de l'Estat. La resposta dels bisbes mexicans fou extraordinària: davant la impossibilitat d'exercir lliurement el ministeri sacerdotal, decidiren suspendre el culte públic a partir del 31 de juliol de 1926. Aquella nit les campanes de milers d'esglésies deixaren de sonar i els temples tancaren les portes. Fou una decisió sense precedents en la història moderna de l'Església.

De la resistència pacífica a la guerra

En un primer moment, els catòlics intentaren oposar-se a les mesures governamentals mitjançant procediments pacífics. Es recolliren prop de dos milions de signatures, es promogueren boicots econòmics i es crearen nombroses associacions cíviques per defensar la llibertat religiosa.

Tanmateix, la repressió es va intensificar. Molts temples foren clausurats, sacerdots empresonats o expulsats, i diverses manifestacions acabaren amb morts i detencions. En aquest context, especialment als estats de Jalisco, Michoacán, Guanajuato, Colima, Zacatecas i Aguascalientes, nombrosos camperols decidiren prendre les armes. Naixia així el moviment crister.

Els seus combatents, molts d'ells pagesos sense formació militar, adoptaren com a crit de guerra unes paraules que resumien el sentit religiós de la seva lluita: «¡Viva Cristo Rey! ¡Viva Santa María de Guadalupe!» Amb el temps arribaren a reunir desenes de milers de combatents, dirigits finalment pel general Enrique Gorostieta, un militar professional que aportà organització a l'exèrcit crister.

Les dones i els laics, protagonistes silenciosos

La Cristiada no fou solament una guerra d'homes armats. Milers de dones integraren les Brigades Femenines de Santa Joana d'Arc, una organització clandestina que transportava armes, medicaments, aliments i informació, assistia els ferits i mantenia la comunicació entre les diferents zones de combat.

També els laics hi tingueren un paper fonamental. El beat Anacleto González Flores, advocat i pare de família, es convertí en una de les grans figures de la resistència pacífica. Defensà sempre la força de la paraula i de la no-violència, però acabà essent detingut, torturat i

executat en 1927. Avui és considerat un dels patrons del laicat mexicà.

Els màrtirs de la Cristiada

Entre els testimonis més impressionants destaca el del jesuïta Miguel Agustín Pro. Acusat sense proves de participar en un atemptat, fou afusellat en 1927. Abans de morir estengué els braços en forma de creu i exclamà: «¡Viva Cristo Rey!» Les fotografies de la seva execució es difongueren arreu del món i es convertiren en un símbol de la persecució religiosa.

Encara més coneguda és la història de José Sánchez del Río, un noi de catorze anys que servia els *cristeros* com a banderer. Fet presoner, fou sotmès a terribles tortures perquè renegés de Crist. Li escorxaren les plantes dels peus i el feren caminar fins al cementiri, però continuà repetint: «Visca Crist Rei!» Fou executat el 10 de febrer de 1928. El papa Francesc el canonitzà l'any 2016.

En conjunt, l'Església ha reconegut oficialment desenes de màrtirs de la persecució religiosa mexicana: vint-i-sis han estat canonitzats i molts altres beatificats al llarg de les darreres dècades.

Els «Arreglos» i una pau incompleta

La guerra s'acabà el juny de 1929 gràcies a una negociació en què intervingueren el govern mexicà, l'episcopat, la Santa Seu i la mediació diplomàtica dels Estats Units. Els anomenats *Arreglos* permeteren reprendre el culte públic i retornar progressivament a la normalitat eclesial.

Tanmateix, la pau fou imperfecta. En moltes regions continuaren les persecucions i nombrosos antics combatents foren executats després d'haver depositat les armes obeint les indicacions dels seus bisbes. Les tensions entre l'Estat i l'Església no es normalitzarien plenament fins a les reformes constitucionals de la dècada de 1990.

Un llegat per al nostre temps

La Cristiada continua essent objecte d'estudi i també de debat historiogràfic. Com tota guerra civil, fou un episodi complex, amb decisions discutibles i sofriments en tots dos bàndols. Però, més enllà de les interpretacions polítiques, per a l'Església el centre de la memòria són els màrtirs i els nombrosos fidels que van defensar el dret a viure i manifestar públicament la seva fe.

Glossa

Molt a celebrar junts Jornada Diocesana – 20 de setembre

Romà Casanova, bisbe de Vic

A mitjan mes de juliol ja hem d'ataüllar el començament de curs, perquè, al nostre bisbat, el Dia de la Catedral s'escau sempre a l'entorn del 17 de setembre, data de l'aniversari de la consagració de la nova catedral de Vic. De fet, la Jornada Diocesana i alhora Dia de la Catedral és com el tret de sortida del nou curs pastoral. Per això és bo que el diumenge dia 20 de setembre propinent celebrem aquesta diada gent vinguda d'arreu de la geografia diocesana, acompanyats, a ser possible, pels nostres pastors, a fi de viure el goig de trobar-nos en família. Perquè la fe en Crist ens agermana i ens fa descobrir que no caminem sols, sinó acompanyats. La nostra creença ens fa sortir de l'aïllament per tal d'experimentar la comunitat cristiana que s'eixampla en l'Església diocesana. Trobar-nos, doncs, és el primer objectiu de la Jornada Diocesana. Tant de bo que siguem molts els qui puguem participar-hi i, d'aquesta manera, conèixer-nos més els uns als altres.

Trobar-nos com a Església és descobrir que ningú no camina sol quan Crist és al centre de la nostra vida

Trobar-nos per celebrar. El papa Francesc, en *Evangelii gaudium*, tot parlant de la sortida missionera, posava com a cosa necessària «festejar». L'evangelització comporta l'eixida –sabent que el Senyor sempre ens va al davant–, el trobament amb les persones, l'escolta, l'anunci del *kerygma*, l'acompanyament, la pregària esperançadora, però també parar-nos i descobrir els fruits que l'Esperit suscita en el cor de cadascú i, en descobrir-ho, alegrar-nos (cf. 24). La Jornada Diocesana té, per tant, aquesta altra finalitat: trobar-nos per festejar junts els fruits de gràcia abundosa que el Senyor va suscitant entre nosaltres. Fes-

tejar i donar gràcies van pariones en la vida eclesial, perquè perdura eternament l'amor del Senyor.

La Jornada Diocesana, en la seva part matinal, al nostre Seminari, té com a objectiu compartir el treball que es fa contínuament arreu del bisbat, parant esment en aquelles realitats esperançadores que ens obren horitzons nous a recórrer, tant personalment com comunitàriament. No cal dir que l'acte central d'aquest esdeveniment serà l'Eucaristia, celebrada, com pertoca, a la nostra catedral, a les cinc de la tarda, en el dos-cents vint-i-tresè aniversari de la seva consagració.

Tenim molt a celebrar junts, els qui formem l'Església de Vic en ple segle XXI, un temps ple de reptes per als cristians, cridats a ser, *sal de la terra i llum del món* (Mt 5,13-14). Per això sentiu-vos convidats, ja des d'ara, a la Jornada Diocesana del 20 de setembre.

Director: Xavier Bisbal. Santa Maria 1. 08500 Vic. Tel. 93 883 26 55. A/e: comunicacio@bisbatvic.org

Disseny: Casals i Cots / DiacDisseny. Ronda Camprodon, núm 2. 08500 Vic. Tel. 670 490 532. Administració, impressió i distribució: Gràfiques Diac Vic. Ronda Camprodon, núm. 2. 08500 Vic. Tel. 93 886 93 49. Dipòsit legal: 14.355/60. Xarxes: www.fulldiocese.cat / info@fulldiocese.cat / [@fulldiocese](https://twitter.com/fulldiocese)

